

A LEON-VODA UCCAI REJTÉLY

Ki ölte meg Glasner kereskedő feleségét? Délben hazamegy a férj és feleségét törülközővel megfojva találja. A legújabb nyomok szerint egy nő volt a gyilkos. Talpon a bukaresti rendőrség

Bukarest, június 13.

A titokzatos gyilkosság, mely már megint lázban tartja a bukarestieket, pontosan huszonnégyszer az elmúlt huszonnég óra alatt teljes apparátussal nyomozott a titokzatos gyilkos kézrekerítésén, azonban — szinte megfoghatatlan módon — egyetlen adat, egyetlen támpont, egyetlen gyanus körülmény sem akadt a rendőrség horgára, hogy a Leon-Voda-utcai rejtélyt megoldhassa.

SZENT ISTEN... MEGÖLTÉK A FELESÉGEMET...

Délután két órakor a 22-ös számú rendőrségi komiszáriátus helyiségének ajtaját egy felduadt képű, egész testében reszkető javakorabeli ember szakította fel. Valósággal odatámaszkodott az ügyeletes rendőr.

Reggel hét és nyolc óra között történhetett a gyilkosság...

A Dambovitai tulsó partján fekszik a Leon-Voda-utca. Már a külvároshoz tartozik, dacára annak, hogy alig másfél-kilométernyire van a törvényszéki palotától. Itt kezdődik Bukarest gyárnegyede. Csupa apró földszintes házak húzódnak meg egymás mellett. A Leon-Voda utca 20 szám alatti udvarban három földszintes házikót találhatunk. — Mindjárt a kapu melletti épületben lakott Glasner Hermann a feleségével. Három lakás van ebben az épületben. Három szoba konyhás lakás és a középben lakott a Glasner házaspár. És itt történt a titokzatos gyilkosság. A gyilkosság színhelyétől jobbra, balra emberek laknak, akiknek még csak sejtelmük sem volt arról, hogy

két-három méternyire tőlük, a vékony falal elválasztott középső szobában megöltek egy asszonyt.

Az ügyész, a vizsgálóbíró és a többi hivatalos személyek beléptek a kis lakás nyitvalevő ajtaján és az előszobából már megpillanthatták a borzalmas gyilkosság áldozatát.

Glasnerné ott feküdt a megpetett ágyban, csak egy ing volt rajta, a feje lecsúszott az ágyról és a nyaka köré szorosan összehurkolva egy törülköző volt csavarva.

Glasnernek, a meggyilkolt asszony férjének vallomása így folyt le:

— Minden reggel egynegyed hét órakor megyek el hazulról. A Baratia utcában, az 52 szám alatt a bátyámmal

Az első föltevés

Az első feltevés szerint a gyilkosságnak így kellett lefolynia:

Glasner negyedhétkor elment hazulról. A felesége hét óra után felkelt és anélkül, hogy felöltözött és háziutódj elvégzéséhez fogott volna, amikor valaki — az ismeretlen gyilkos — megjelent az első szoba ajtajában és kopogott. Az asszony felnyitotta az ajtót. A gyilkos bejött a szobába, rávetette magát az asszonyra és anélkül, hogy az segélyért tudott volna kiáltani, egy törülköző segítségével megfojtotta. Aztán kiemelte az éjjeliszekrény fiókjából a tizezer lejt és — eltűnt. Reggel hét óra volt, a többi lakók még aludtak. Senki sem volt az udvaron és így észrevétlenül elhagyhatta a gyilkosság színhelyét.

A szomszédok kihallgatása sokban támasztotta ennek az első hipotézisnek a valószínűségét. A szomszédok közül senki egyetlen hangot sem hallott a Glasnerné lakásából. Reggel nyolc órakor megérkezett a teljes ember, aki sokáig zörgött az ajtón és amikor választ nem kapott, elment. A teljes ember az egyik szomszédtól még meg is kérdezte, hogy nem tudja-e, vajjon hová ment el Glasnerné, mert a kopogtatására senki sem válaszolt és így valószínűleg nincs odahaza. Ez a tény is azt igazolja, hogy a gyilkosság feltehetően reggel nyolc óra előtt történhetett.

Megnyitlt! Szo. 269 Uj szálloda!

NEW-YORK

BUKAREST, CALEA GRIVITEI 143

(a Gara de Nord mellett)

és „HOTEL MARNA“, Buzeshti 3.

Egyágyas szobák 100-120 lejtig, kétágyas szobák 140-160 lejtig, beleértve az összes illetékeket. Modern kényelem, központi fűtés, meleg és hidegvíz, minden lakosztályban parkett, előzékeny kiszolgálás.

A tisztviselő és utazó uraknak engedmény.

komiszár, Virgil Catina elé:

— Komiszár ur... az isten szerelmére... megölték a feleségemet

— Glasner Hermann a nevem... a Leon-Voda 20 szám alatt lakom... reggel elmentem hazulról és amikor délben hazamentem... ott találtam a feleségemet, egy törülközővel megfojtották.

A következő percben Virgil Catina komiszár telefonon leadta a vészhirot a gyilkosságról a központi ügyeletre. Ertesítette a gyilkosságról az ügyészséget. Egy autótaxi, Glasner kíséretében a gyilkosság színhelyére robogott és öt perc múlva már kint volt a helyszínen. Rascani város ügyész, Papadopol vizsgálóbíró, Franculescu sziguranca inspektor, a bukaresti gyilkossági ügyek szakértője és Savu doktor törvényszéki orvos.

együtt van az üzletem. Ma reggel is, szokás szerint elmentem hazulról. A feleségem még aludt. Bezártam az előszoba ajtót és a kulcsot az ajtó egyik betört ablakán keresztül visszadobtam az előszobába. Egy órakor, úgy mint minden nap bezártam az üzletet. Félely volt, amikor hazaérkeztem. Kinyitottam az ajtót...

— Az ajtó nyitva volt? — kérdezte az ügyész.

— Igen, az ajtót nyitva találtam. Beléptem a szobába és... és megtaláltam a feleségemet.

— Mit csinált, mikor felfedezte a gyilkosságot?

— Mit csináltam? Kiabálni kezdtem, egy perc alatt összeszaladt az egész udvar és én... mint egy felbőrt rohamtam a rendőrségre és amíg megtaláltam, hogy hol van a komiszáriátus, amíg megtaláltam a Senatus-utcát, már két óra volt...

Savu törvényszéki orvos Glasner első kihallgatása alatt megvizsgálta a meggyilkolt áldozatot és megállapította, hogy

a gyilkosság feltétlenül reggel nyolc óra előtt történt, a felduadt ágyból és a hulla helyzetéből feltétlenül arra lehet következtetni, hogy az áldozat birkózott a gyilkosával, aki valószínűleg rávetette magát a szerencsétlen asszonyra és a kezéigében levő törülközőt az asszony nyakára csavarva.

Igy történhetett az, hogy a tragikus birkózás olyan némán és csendben folyt le, hogy a szomszédos lakásban levők semmit sem vettek észre.

Csupán egyetlen kérdés maradt még tisztázatlan. A teljes ember reggel nyolc órakor, saját állítása szerint sokáig zörgött az ajtón és az ajtót zárva találta. Ez reggel nyolc órakor történt. Délben félkettőkor, Glasner, mikor hazajött, már nyitott ajtót talált. A törvényszéki orvos megállapítása szerint is a gyilkosság reggel nyolc óra előtt történt. Ezek szerint valakinek ki kellett nyitnia reggel nyolc óra, tehát a gyilkosság után az ajtót.

Egy asszony a gyilkos, aki a körülményekkel ismerős volt...

A nyomozó hatóságok a legaprólékosabban végigvizsgálták mindent, anélkül, hogy a legcsekélyebb nyomot is találták volna, melyből a gyilkos személyazonosságára lehetett volna következtetni. Ez a rejtélyes gyilkosság szinte példátlanul áll a rablógyilkosságok történetében, mivel a gyilkos után egyetlen ujjlenyomat se maradt, vagy valami más jel, egy otthagyt, vagy ott felejtett tárgy, melynek alapján a nyomozás megindulhatott volna.

A nyomozás során a sziguranca-inspektorak feltűnt, hogy a szekrény ajtaja, tárva-nyitva állott és a szekrényben levő kivasalt fehérneműk ki voltak mozdítva a helyükből, anélkül azonban, hogy a vasalt fehérneműket összehányta volna az illető.

— A gyilkos — mondta a sziguranca-inspektor — valószínűleg először itt a szekrényben kutatót a pénz után, átrakta a fehérneműket, hogy megnézzé, nincs-e a ruhák alján elrejtve a pénz. Miután a szekrényben nem találta meg a zsákmányt, huzta ki az éjjeli szekrény fiókját.

Azonban az a mód, ahogyan a fehérneműket gondosan átforgatták — ez női kézre vall.

Csak egy asszony tud így bánni fehérneművel, hogy az egymásra rakott darabokat gyűrődés, összehányás nélkül áttegye egyik helyről a másikra. Ez tehát azt jelentené, hogy — egy asszony volna a gyilkos.

Es máris kialakult a második hipotézis. Egy asszony, talán valamilyen ismerőse a szerencsétlen Glasnernének, aki nagyon jól ismerte a Glasner házaspár életviszonyait, mindjárt azután, hogy a férj elment hazulról, bekopogott a lakásba, beszélgetni kezdett a mit sem sejtő Glasnernével.

egy őrizetlen pillanatban felkapta a férj által otthagyt törülközőt és mielőtt még a szerencsétlen áldozat sikoltozhatott volna, már a nyaka köré volt fonva a halálos hurok.

Nagyon jellemző a módra, ahogyan ilyen gyilkosságok alkalmával a rendőrség dolgozik. Alig hangzott el ez a feltevés, az inspektor máris feltette a kérdést:

— Nem volt magának cselédjük?

— De igen volt... két héttel ezelőtt bocsájtottuk el...

— Ezt a cselédleányt meg kell találnunk, nincs kizárva, hogy ez volt a gyilkos. Ez a lány, ismerte a maguk szokását, hogy pénzt tartanak odahaza, tudta, hogy maga reggel elmegy hazulról. Ma reggel,

Papagáj

felköltötte feleségét... és pár szó után, megtörtént a gyilkosság.

EGY BORZALMAS GYANU

A nyomozó hatóságok — minden eshetőségre készen, — egy harmadik hipotézist is felállítottak és a későbbi nyomozás fogja kideríteni, hogy ez a feltevés mennyiben állja meg a helyét.

E hipotézis szerint, Glasnernét a férje gyilkolta meg. Egyelőre nincs semmi adat, mely ezt a feltevést igazolhatná, csak tisztára a külső technikai valószínűsége áll fent e feltevésnek. E hipotézis szerint a gyilkosság így folyhatott le:

Glasner reggel felkelt, csendben felöltözött anélkül, hogy a feleségét felébresztette volna. Aztán kötéllé csavarta a törülközőt és a még mindig alvó felesége nyaka köré fonta a borzalmas hurkot. A halálos szorításra a felesége magához tért, de már késő volt. A halálos ölelés következtében sikoltani sem tudott...

A gyilkosság után Glasner, hogy a rablógyilkosság látszatát keltse, magához vette a tizezer lejt tartalmazó pénztárcát és a délelőtti folyamán elég ideje volt, hogy azt valahol a városban elrejtse. A gyilkosság után, mint minden reggel, szépen elment hazulról. Bezárta az ajtót és a kulcsot elvitte magával. Délben fél egy órakor felnyitotta az ajtót. Megállt a küszöbön, kiáltozni kezdett... és a színjáték további része már gyorsan pergett le.

Hogy a három feltevés közül, melyik fog az ismeretlen gyilkos kézrekerítésére vezetni, az talán a legközelebbi órákban eldől.

Farkas Aladár.

Kolozsvári mentősorsjegyet vásárlók figyelmébe!

„ALBINA“
INSTITUT DE CREDIT SI DE ECONOMII
SUCURSALA CLUJ
Adresa telegrafica „ALBINA“ Cluj
No. 2575.

Cluj, la 1931 junius 6-án.

Szerintetés	
Kolozsvári Önkéntes Mentőegyesület Szerjatekintetősége.	
Cluj.	
Szerintettel tudomásul vettük, hogy szerjatekünk húzásai visszatérhetetlenül a következő napokon lesznek megtartva.	
I. osztály	1931 julius 5-én
II.	26-án
III.	augustus 9-én
IV.	szeptember 6-án
V.	20.
VI.	október 4-én
VII.	18-én
VIII.	november 8-án
IX.	22-én
X.	december 6-án
XI.	20.
XII.	1932 január 1-én

A nyeremények kifizetését jelen levelünkkel is garantáljuk és vagyunk

teljes felelősséggel.

„ALBINA“ Institut de credit si de economii
Cluj

Főbizományos Brassóban Derzsi Géza, Str. de Mijloc 163.
Főbizományos Bukarestben B. Saharovici, Str. Sft. Apostoli 28.
Központi Sorsjegyiroda, Cluj, Str. Memorandului 16.

A tábla jóváhagyta Crisan szabadrábrahelyezését

A volt belügyi alminiszter már el is hagyta az ügyészség fogházát
A vizsgálat a Banca Cetatea ellen tovább folyik

Brassó, június 13.
A Banca Cetatea csufos bukásával kapcsolatban őrizetbe vett Crisan, volt belügyi alminiszter ügyében szombaton délután ült össze a táblai vádtanács, hogy a szabadrábrahelyezéssel szemben bejelentett ügyészi felelősség felett döntsön. Rövid tanácskozás után a táblai tanács elutasította az ügyész felelősségi, és Crisan volt alminiszter szabadrábrahelyezését rendelte el. Crisan déli egy órakor már el is hagyta az ügyészség épületét.

A Banca Cetatea ügyében azonban a vizsgálat tovább folyik. A vizsgálóbíró kihallgatta Ilarie Fátu fogarasi lakost, aki azelőtt Amerikában volt korcsmáros és aki az ismeretes feljelentőlevelet írta a királynak.

Fátu elmondotta, hogy egy és fél millió lej kitévő megtakarított pénzét kizárólag az Amerikában járt Crisan rábeszélésére vette ki a Banca Marmaroschból és tette be a Banca Cetateába. Egy levelet mutatott fel, amelyet Crisan 1926-ban írt alá, amivel egy évvel később, mintahogy a volt alminiszter állítása szerint, a bank igazgatóságából kilépett volna.

Ebben a levélben Crisan arra kéri Fátut, hogy legyen még egy kis türelemmel, a pénzt okvetlen ki fogják adni. Crisan a levélben célzást tett arra, hogy éppen a Stewart-művön dolgoznak, amiből előreláthatólag nagy hasznuk lesz. 1929-ben, ismételt követelődésére és fenyegetésére (revolverrel fenyegette meg a bank igazgatóját, Goyát), végre Bukarestből küldtek neki

a kamatokkal kémmillióra felszaporodott betétje helyett — 20, azaz huszezer lejt,

az ottani Cetatea-fiók cégjelzésével, amely pedig akkor már régen nem működött. Fátu fenntartja vádjait Crisan ellen és nem fogadja el azt az érvelést, hogy keservesen megtakarított pénzét a politika ette meg, akkor, amikor ő most közel van az éhenhaláshoz.

Most kerültek elő azok a levelek is, amelyek Vajda, akkori volt belügyminiszter Crisannak írt és amelyben közölte, hogy Crisan a vizsgálat előtt kijelentette, hogy semmire nem emlékszik, Crisan szerepéről egyáltalában nem tud, ő nem delegálta őt Amerikába.

A szabadrábrahelyezés indokolása egyébként az, hogy a törvényszék ügyészenek a további fogvatartásra tett indítványa nincsen kellően alátámasztva.

Crisan volt alminiszter az ügyészségtől a Korona-szállóba ment és utközben hívei lelkesen éjjelezték.

A Banca Cetatea ügyében alkalmunk volt egyébként beszélni Voicu Nănescu, volt igazságügyminiszterrel, akit a bank ügyleteivel kapcsolatban a vizsgálóbíró ma ugyan csak kihallgatott. A volt igazságügyminiszter kijelentette, hogy ő tartozott ugyan a banknak, de mindent visszafizetett.

Voicu Nănescu

Hamangiu igazságügyminiszter közbelépése Crisan érdekében

Bukarest, június 13.
Crisan Gheorghe, volt nemzeti parasztpárti államtitkár letartóztatása, további fogvatartása, illetőleg most már váratlanul gyors szabadrábra helyezése ügyében meglepő fordulat történt, amely szinte páratlanul áll az igazságszolgáltatás történetében.

A brassói táblai vádtanács, ahová felelősségi folytán került a fogvatartás kérdése, tulajdonképpen kedden akart dönteni a kérdésben. A szombati tárgyalás rendeltetése eredetileg csak az lett volna, hogy az időközben beidézett tekintélyes nemzeti parasztpárti politikusok vallomása kellő megvilágításba helyezze a bűnügyet, s így a táblai vádtanácsnak a döntésnél kellő anyag álljon a rendelkezésre. Érthetően meglephette tehát az ügy iránt érdeklődő jogászokat a főügyész azon kijelentése, hogy

Egyébként felvilágosításokat nem ad, mert — mint volt igazságügyminiszter — tiszteltetben tartja a törvényt és vizsgálat alatt levő ügyről nem beszél. Más oldalról szerzett értesülésünk szerint Voicu Nănescu a vizsgálóbíró előtt azt vallotta, hogy a bank ügyeiről semmit sem tud.

A kormány szanálja a Banca Cetateat

Amint mértékadó helyről értesülünk, Metes közigazgatási vezérfelügyelő javaslatot tett Argetoianu pénzügyminiszternek, hogy a bajbajutott Banca Cetateat szanálja a kormány. Argetoianu a javaslatot elvben már magáévá is tette és megfogja tanácskozni a kérdést a Banca Nationala igazgatóságával.

az igazságügyminisztériumtól érkezett átirat szükségessé tette az ügy azonnali letárgyalását.

Igy azután a vádtanács már ma, szombaton, meghozta a döntését. Rövid tárgyalás után szabadrábra helyezte Crisan Gheorghe-t. — A brassói főügyész így indokolta: a törvényszéki ügyész felelősségi indokolása nem elég kimerítő, a további fogvatartás szükségességét tehát nem támaszthatja alá.

Ennek a gyors és kedvező vádtanácsi határozatnak a magyarázatát bukaresti jelentésünk adja. Az derül ki ebből a jelentésből, hogy a brassói táblai tanács az igazságügyminiszter egyenes közbelépésére, szinte utasítására döntött soron kívül és kedvezően. — Hamangiu igazságügyminiszter ugyanis az alábbi tartalmu átiratot intézte a brassói táblához:

Most már a francia hadügyminiszter is akarja a békerevizíót

„Addig kell megváltoztatni a szerződéseket, mielőtt még a vörös áradat Németországot és a Balkánt elönti“

Páris, június 13.
Magainot hadügyminiszter a belga front-harcosok és hadirokkantak gyűlésén nagyszabású beszédet mondott, amelyben többek között a békeszerződésekkel is foglalkozott. A francia hadügyminiszter kijelentette, hogy

a békeszerződések nem megváltoztathatatlanok, amint azt egyesek hiszik, mert hiszen egyetlen emberi alkotás sem örökérvényű. Csupán csak ahhoz kell ragaszkodnunk — mondotta Maginot — hogy a szerződéseket a szerződőfelek közös megegyezéssel változtassák meg.

Magainot beszédével kapcsolatban Hervé ismét cikket írt a Victoire-ban és újra leszögezi, hogy Franciaország számára egyetlen út van:

a békeszerződések megváltoztatása és közeledés a dunai államokhoz, mielőtt még a „vörös áradat“ Németországot és a Balkánt elönti.

Csak kortesfogás volt az a pénzügyminiszteri rendelet, amely az adók részletben való fizetését engedélyezte

Bukarest, június 13.
Régen megszoktuk, hogy a politikusok nagyhangú ígéreteire fűtöljünk és azokat számba se vegyük, annyi csalódás érte már ennek az országnak minden rendü-rangu állampolgárát. Velünk született és gyógyíthatatlan törvénytiszteltünk azonban még mindig bizott és bizik abban, hogy legalább a minisztériumok által kiadott rendeletek irányelveként szolgálhatnak az ország polgárai számára.

Itt van például az a rendelet, amelyet Argetoianu, a lezajlott tiszta választások vaskezü belügyminisztere adott ki, — a pénzügyi hatóságoknak. Könnyen megtehette, hiszen amint tudjuk, egy személyben ő a Jorga-kormány pénzügyminisztere is. Nagy örömet és fellélekzést okozott ez a rendelet, mert óriási rettegés lidércnyomását üzte el az adófizető polgárok feje fölül. A rendelet úgy szól, hogy a jövőben az adóztatásokat részletekben is kifizethetik az érdekelt adófizetők.

Azt hiszik teljesen felesleges bővebben is rámutatni arra, hogy ez a humánus rendelet az adóterror féktelenkedése között mit jelentett az ország minden adófizetőjének.

Az öröm azonban nem tartott sokáig, mert csak a választásoknak kellett lezajlaniuk, hogy kiderüljön a meztelen igazság a kormány nagylelkű rendelkezésével kapcsolatban.

KAWECO
TOLTO
TOLL
nem létezik jobb.
550 650 850 950

lai főügyészhez:

Az igazságügyminisztérium nem akar befolyásolást gyakorolni az igazságszolgáltatás rendes menetére. Igyekszik még a látszatát is elkerülni annak, hogy a kérdéses ügyben politikai szempontok is érvényesülhessenek. Ennek ellenére azonban meg kell állapítani, hogy a vádlott Crisan Gheorghe igen nagy szerepet játszott Erdélynek az Okirálysággal való egyesítése terén s erről a munkájáról most sem szabad megfeledkezni. Arra kéri tehát az igazságügyminiszter a főügyészt, hogy ne emeljen kifogásokat Crisan szabadrábrahelyezése ellen, mert módot kell adni a vádlottnak arra, hogy szabadrábra helyezkedhessen az ellene felhozott vádakkal szemben.

Ez tehát az a minisztériumi leirat, amelyre a főügyész célzott, amikor az azonnali döntést kistűgerte.

Hamangiu miniszter szokatlan közbelépése s még szokatlanabb indokolása méltán keltett feltűnést, nemcsak az igazságszolgáltatás berkeiben, hanem politikai körökben is. A beavatkozás politikai jellege ugyanis tagadhatatlan, szinte-szinte megdöbbentően szembe-tűnő. Talán válasz akar lenni azokra a támadásokra, amiket nemzeti parasztpárti körök sorakoztattak fel az ügygel kapcsolatban a kormány ellen, politikai hajszának minősítve a volt államtitkár letartóztatását. — Ebből a szempontból Hamangiu miniszter váratlan közbelépése talán helyénvaló gesztus, kérdéses azonban az, hogy jogi szempontból mennyiben állhatja meg a helyét. Annyi már most leszögezhető, hogy Hamangiu kegyes megoldása, illetve a kegy-gyakorlás külső formája, igen kellemetlen helyzetbe hozhatja a nemzeti parasztpártot.

A bukaresti lapok mai száma a legnagyobb felháborodás és megütközés hangján írja meg, hogy

ez a rendelet közönséges kortesfogás volt, mert Argetoianu pénzügyminiszter körrendeletet küldött szét a pénzügyi hatóságokhoz, s azokat arra utasította, hogy az adótarthatóságok behajtását a régi rendszer szerint újból kezdjék meg és a részletfizetések rendszerét szüntessék meg.

A választásoknak vége. Az ország bizalmára — amely különben is nagyon siváru nyilvánult meg a kormánnyal szemben — többé nincs szükség. Az adókönyvtár mézesmadzagát tehát nyugodtan visszaránthatja a vasöklű pénzügyminiszter. Az adóterror tankja megint végiggázolhat a kisegisztenciák százezreire és millióira. És az adóvégre-hajtók dobjának gyászindulójaiból gyenge vigasztalásul csendül ki a gyászos vezérmotívum: a kormány erkölcsi felfogásának nullával egyenlő színvonal.

Északfranciaországban a kövezetet tépték fel és barrikádot emeltek a kommunisták

Páris, június 13.

Roubaixból, a belga határról érkező jelentések szerint, az ottani textilgyárak sztrájkoló munkásai között egyre féktelenebbül terjed a kommunista eszme. Pénteken délután Roubaixben több ezer munkás gyűlt össze, akik éltették a szovjetet. A tüntetők ellen rendőrovasosztag vonult fel, amellyel a kommunisták megütköztek. A sztrájkolók feltépték a kövezetet és annak darabjaival súlyosan megsebesítettek több rendőrt, majd elbarrikádozták magukat. Szombaton hajnalra a helyzet annyira komolyra fordult, hogy a roubaixi hatóságok katonai segítséget kértek. A helyzet egyelőre rendkívül kiélezedett.

“OLLA”
GUM..7
OLLA antiszeptikus készítmény!
A bécsi állami népegészségügyi hivatal által végig és nemzetközileg ellenőrzve teljes garanciát nyújt. Ügyeljen az „OLLA“ névre!

Páratlan olcsóság magyar könyvekben!

(Világhírű könyvek olcsó propaganda kiadása.)

Szabó Dezső: Az elsodort falu (3 kötet)	L. 130	Maurice Paleologue: A cár országa a nagy háboruban (3 kötet)	L. 130
Makkai Sándor: Ordógszekér (2 k.)	85	Stefan Zweig: Amok (2 kötet)	85
Móra Ferenc: Ének a buzamezőkről (2 kötet)	100	Thomas Mann: A Buddenbrook-ház (3 kötet)	130
Markovics Radion: Szibériai garnizon (2 kötet)	85	Thomas Mann: A varázshegy (4 kötet)	210

Legalább két mű megrendelése esetén portómentes szállítás!

Brassói Lapok Könyvosztálya

Kékmadár

Ahol csak munkát adnak, de kenyeret nem

Magyar munkások szörnyű kálváriája Bukarestben

Bukarest, június 13.

A főváros belsejétől mintegy 4-5 kilométernyire hatalmas gyárkémények füstölögnek és a békés alkotó munkát szimbolizálják. A kéményerdőben a Malaxa vagon és gépgyár egy kis balkáni monstrum. Az alkotó munka védváraiban azonban megdöbbentő munkás-tragédiák zajlanak le.

Nincs mit panaszkodni: munka van.

A Malaxa gyár munkásainak nagyrésze családosul Bukarestbe vetődött magyar és német hontalan, akiket a kenyérhiány tett földönfutókká.

Egyetlen kívánságuk: a kenyér...

A Malaxa gyár igazgatósága azonban nem ad kenyeret, csak munkát. — És ebben az egyenlőtlenségben a kiszípolozó az ur. Mert a Malaxa gyárban 18 és 36 órás turnusokban vontatják az igát a gép rabszolgáival, olyan éhbérért, hogy a lakáson kívül alig telik kenyérre. A telep munkássága félig fedett, rozoga vityillókban lakik. Egy kis eső tengerre varázsolja a dohos szobákat a fedetlen háztetőkön keresztül.

Panaszok végtelen sora kiált innen, amelynek foszlányos hangjai nem képesek áttörni a belváros éktelen autózaján...

Tagadhatatlan, hogy nagy a krízis. A gazdasági válság azonban egyaránt kell érje a munkást és a munkaadót. A gyár igazgatósága rövid idő leforgása alatt hetvenöt százalékos bérredukciót vitt keresztül, úgy, hogy a magyar és német munkások ma — horribile dictu — tizenhét lejért sorvasztják magukat napi 8 órai teljes munkával. — És ebből a tizenhét lejből enni kell a nagy családnak, havi 1000-1200 lej házbért kell fizetni. Emellé tessék hozzá számítani a többi terheket: a városi tanács milliárdok fordít a bulvárdok kicsinosítására, arról azonban megfeledkezik, hogy a város minden adófizető polgárának egyformán kijár, ha nem is a kenyér, de az ivóvíz föltétlenül. Az egész környéken nincs kanalizáció és ezért

lelketlen kufárok drága pénzért árusítják vedrekben az ivóvizet.

Akárcsak Ázsiában. — de nem most, — hanem a középkorban.

És ez ellen nincs apelláta. Ha a munkásság emberibb belátást kért a gyár igazgatóságától, akkor a rettenetes munkanélküliség tudatának kaján mosolyával válaszoltak:

— Ha nem tetszik, mehetnek. Elegen ácsognak a kapuban...

★

A szociális nyomorúság mellett azonban vannak súlyosabb problémák, amelyek sokkal inkább teszik a munkásság helyzetét és amelyeket nem lehet azzal érvelni, hogy a gazdasági válság az oka: a betegségjelző.

A gép-moloch áldozatokat kíván. A tulajdonos megbukik a gépen, a munkás azonban meghal, ha elragadja. És itt konkrétumokat sorolunk fel. A közelben sehol egy gyógyszerár nincs, a gyár pedig nem rendezkedett be városi elsősegélynyújtásra.

Tószér László 26 éves munkást a gyalugép kaptá és borzalmasan összeroncsolta. Sehol elsősegélynyújtás. Beszállították nagy késélemmel a Pantelimon kórházba, ahol bekö-

tözték, majd két nap múlva az utcára került azzal, hogy a további kezelés 600 lejbe kerül. A nyomorékká vált munkás a gyárhoz fordult segítségért, ahol azzal válaszoltak, hogy... gondoskodjon magáról és örvendjen, hogy ilyen olcsón kezelik...

A szerencsétlen munkás pedig másfél karját égfelé emelve, a napot átkozza, amelyen megszületett... Mert joga van az életnek, hiszen éhbéréből levonják rendszeresen a betegsegélypénzt. A betegsegélypénzt pedig szintén elutasította azzal az indoklással, hogy törzslapja nincs „szabályszerűen” beiktatva. Akkor miért nem utasították vissza a betegsegélypénzt is? Azt el lehet fogadni, de a beteget nem?

Egy másik munkásnak fejére esett egy tolatyú fedél. A szerencsétlen munkást elcipeltek a legközelebbi betegsegélyállomásra, ahol rendes kezelés helyett jódintektúrával öntötték tele a fejét, amely komplikálta a sebesülést. Jelenleg magánorvosnál kezelteti magát.

Az ilyen eseteknek se szeri, se száma. — A munkásság pedig hiába kér ambulanciát. Süket fülekre talál.

Amíg a fővárosban a fény és luxus éli világát, a Malaxa telep külvárosaiiban éhezve álmodik a nyomor... A robot pedig naponként szedi áldozatait a magyar munkások megritkult soraiból...

Kollektívszerződési izgalmak a Zsilvölgyében

Június 20-án kezdődnek az új tárgyalások

Déva, június 13.

Évről-évre megújulnak a Zsilvölgyében a kollektív szerződés izgalmai, s ha azt hosszas előcsatározások után meg is kötik, mindkét fél vesztésnek érzi magát. A munkaadók szerint szociális terheik túl nagyok, a munkások szerint pedig évről-évre sokat faragnak le életnivójukból és szerzett jogaikból.

Amint már közöltük, a társulatok július 1-re felmondták a kollektív szerződéseket, viszont a szervezetek vezetői sietve kidolgozták az új kollektív szerződés tervezetét. Annak ismertetése, elfogadása és a delegátusok megválasztása végett az összes zsilvölgyi bányavárosokban

folyó hó 14-re munkásgyűléseket hívtak egybe.

Ugyancsak a szervezetek vezetői me-

morandumot terjesztettek be a munkügyi inspektorátushoz, mely

az új szerződés megkötésére vonatkozó tárgyalásokat június hó 20-ra tűzte ki, melyeken a társulatokat Jonescu bukaresti vezérigazgató, Timoc Tiberiu petrozsényi és Frey Ferenc lupényi főigazgatók fogják képviselni.

A munkásság, tekintettel az elmúlt idők szomorú tapasztalataira, reményvesztetten néz a harcok elébe s még a szerződésben biztosított jogokat is csupán írott malasztoknak tekinti. Rájöttek, hogy a társulatok a hatalom tényleges birtokában még akkor is mélyen belevághatnak az elevenbe, amikor írott betűk tiltják ennek, vagy annak az intézkedésnek foganatosítását.

Brassó város lakossága népgyűlésen fog tiltakozni a városi tanács törvénytelen feloszlata ellen

Brassó, június 13.

A választási erőszakoskodások láncolatába beleillesztett brassóvárosi tanácsfeloszlátás az egész város polgárságát érthető módon felháborította. A választási küzdelem izgalmai közepette elterelődött némiképp a figyelem erről a törvénytíró kormányintézkedésről, de most

a választások után újult erővel robbant ki a méltatlankodás és keserűség Brassó város mindhárom nemzetiségű polgárságának lelkéből.

Súlyosan elítéli minden komoly és tárgyilagosan gondolkodó ember a kormány e ballépését, amely politikai okokból kivette a város kormányzását azoknak a kezéből, akik a legszebb reménysekre jogosító városfejlesztési program megvalósításán fáradoztak és olyanok kezébe adta a hatalmat, akik, tisztelet a kivételeknek, sem multjuk, sem jelenük nem érdemesít arra, hogy

Brassó város élére kerüljenek. Komoly aggodalommal eltelve várják a város lakói a fejleményeket, mert a feloszlátott tanács által megindított munkálatok az interimár bizottság kezében halálra vannak ítélve.

Hir szerint

a lakosság népgyűlések keretében szándékozik tiltakozni a kormány nyilvánvaló törvénytírása ellen és akarja megsürgetni az indokolatlanul feloszlátott tanácsnak helyére leendő visszaállítását.

Egyébként a feloszlátást a tanács tagjai közigazgatási keresettel támadják meg. A közigazgatási törvény értelmében ugyanis községi tanácsot kizárólag csak a 351-ik szakaszban megállapított három eset valamelyikének a 353-ik szakaszban előírt eljárás útján történt megállapításának esetében lehet és szabad feloszlátani. A törvényesség frázisát hangoztató kormány felrugta a törvényt

MEGÉRKEZETT

a konstancai kikötőbe az „Atlantide” gőzhajóval egy újabb nagy „SASSO”-olaj szállítmány, tízezer 1/1 kg.-os és huszezer 1/2 kg.-os bádogdobozban.

A P. Sasso & Figli Oneglia-i (Olaszország) cég, hatalmas organizációja és olajbogyó termelésének nagy kiágazása folytán, a világ minden országába exportál és így abban a helyzetben van, hogy a legolcsóbb áron szállítsa hírneves

SASSO

olaját,

amely minőségben ufolérhetetlen.

Tisztelt háziasszonyok!

A saláta, majonéz, paradicsom stb. sokkal ízletesebb, ha „SASSO” olajjal készítik.

félre nem csavarható rendelkezéseit és minden vizsgálat és indokolás nélkül és anélkül, hogy a 351-ik szakaszban előírt esetek bármelyike fennforogna, egyszerűen az erőszak jogán oszlatta fel a tanácsot.

Egyetlen indoklás a feloszlátásnál pápával szájában megjelent megyei prefektus szájából hangzott el akkor, mikor az interimár bizottság beiktatásakor válaszolt az interimár bizottság elnökének üdvözlő beszédére. A jeles prefektus ekkor maga is beismerte, hogy

brutális cselekedet volt a feloszlátás, de hozzáfűzte, hogy a súlyos helyzetben levő állam érdeke ezt megkövetelte. Hogy mit ért a súlyos helyzet alatt és miért kívánta meg az állam érdeke pont a brassói tanács feloszlátását, ennek tisztázásával a prefektus is, a kormány is adós maradt. Majd felel erre a kérdésre a brassói tábla, hová a feloszlátást megtámadó kereseteket a polgármester, a helyettes polgármesterek és a tanács tagjai beadják. És felnekel az erkölcsi és anyagi kárért, ami ebből a törvénytelen intézkedésből származott, azok, akik az önkény kezében eszközként szerepeltek, mert egy előre kitervelt amnesztiával a vagyonjogi és az erkölcsi felelősség alól mentesülni nem lehet.

Hir szerint

a prefektus a választások előtt ígéreteket tett arra nézve, hogy a város több vezető tisztviselőjét elmozdítja állásából

és helyüket az érdemeket szerzett kormánylakókkal tölti be. A prefektus szeretné ezt az ígétét valóra váltani, de egy kis akadály állja útját. Az általa félretenni szándékolt tisztviselők véglegesített tisztviselők, kiket prefektusi koresztutalmazás céljából félretenni nem lehet. A törvény, igen ez áll utban. De vajjon akadály-e ez azoknak, akik eddig is annyiszor rugtak bele a törvénybe? Mindenesetre a közvélemény is ébren van és figyelemmel kíséri a bűnös játékot és nem fogja némán tűrni a diktatura felé törő önkényeskedéseket.

Zöldlevél-, vér- és pajzs-tetvek

ellen úgy gyümölcsösben, mint konyha és virágkertészetben csak egyetlen egy tökéletes nyári permetező szer létezik, mely évszázadok tapasztalatát egyesíti, s amellyel olcsó is Ez a

POKSIN

GYARTJA:

Moskoviits Ipartelepek R. T. Oradea.

2149 Sgz.

LERAKAT:

az ország minden nagyobb helységében, minden jobb szaküzletben.

Nem hull ki

a haja, ha a

PETROLE HAHN

hygienikus lotiot használja, mely biztos hatású hajhullás, korpá és a fejbőr viselkedése ellen.

A PETROLE HAHN

megtisztítja és fényessé teszi a haját anélkül, hogy zsírosítaná. Megrögzíti a frizurát és megőrzi annak természetes báját.

Kapható:

Gyógyszertár, drogeria, illatszertár üzletekben, fésülőszalonokban stb.

Képviselet Romániában:

Agence Générale Française en Roumanie (Ernest Thiriet)

Str. N. Filipescu No. 12. — Bucuresti.

Van szerencsém a t. c. vendégeim tudomására hozni, hogy a mai naptól Bukarestben átvettem a

PRINCIAR kávéház és éttermet

Kitűnő erdélyi konyha. — Pontos kiszolgálás.

Tisztelettel **Truca**

Sgz 2126

Berlini körengeteg emlékezése

Berlin, június eleje.

Berlin legelterjedtebb csufneve: kö-menger. Páris van olyan nagy s még sem mondáná ezt senki róla.

S mégis nincs talán még egy világpáros, melyen annyi zöld volna, mint Berlinben.

Az idegen csak a Tiergartent ismeri. — Ényleg ez Berlin legérdekesebb, bár nem legszebb parkja.

Berlin sok zöldje a forradalom vívmánya: kétségtelen, hogy ezen a békés területen a köztársaság szép teljesítményét felmutatni. Vilmos alatt Berlinnek csak mintegy 250 hektár zöld területe volt: ma tízszer annyi, 2500 hektár.

Legszebb intézményei az új Berlinnek Népparkok, melyben a köztársaság demokratikusabb beállitottsága nyilatkozik meg, amikor drága díszkertek s elegáns parkok helyett az utóbbi évtizedben inkább nagy zöld felületeket építenek a tömegek üdülésére, többnyire a legkimondottabb proletárnegyedekben. Különböző nagyok, harminctól kétszáz hektárig, tehát néha óriásiak, mint e számok mutatják. A legszebb s talán egész Berlin legszebb parkja a Volkspark Rehberge, melyet 1922—28-ig építettek csaknem három millió márká költséggel, 125 hektár területen. Egy ilyen modern néppark ényleg mintaszerűen felszerelt tömeg-üdülőhely: van benne a kerten s erdőré-zen kívül strand, pihenő rét, sport tér, gyermekjátéktér kicsik és nagyok részére, pancsmenedecével, homokszigettel, iskolai játéktér, minta-weekend-kolonia, rödlipálya s egyéb hasonló jók. Ahol ilyen nagyszabású népparkra nem tellett a területből, meg van részletekben. Ha az ember keresztül utazik a városon, minden-él fog találkozni körülkerített kisebb-nagyobb területekkel, pár fával, kevés földdel, közepén medence, játszó homok-szal, máshol vízzel pancsolni a gyermekek számára. Ezek többnyire éppen a legfor-nyasabb részeken vannak, hogy ott is alkalma legyen a gyermekeknek védetten megegn tartózkodni.

A nagy parkok és zöld területek a nagy körengeteg tudói. De ezeken kívül is lé-gezik a város. A nagy parkok fát nem számolták meg (ami ugyan alig hihető a Zsolt-Károly fővárosában), de az utcák fát igen: fél millió fa él a berlini utca-son. Ha ezeket szépen egysorjában ültet-tek egyetlen óriási fasorban, a világon páratlan állé elérne Berlintől Rómaig. — Az utcai fák halálzási százaléka elég magas. Tízre kell évente pótolni. Több-sik forgalmi balesetek áldozatán s csak kevés bójtől ki a természetes halált.

Berlinben a tavasz egészen hirtelenében ebred: tegnap még fűtöttünk, s ma kabát nélkül megyünk az utcán. Érted kis kabát nélkül, ami a mult év nagy vívmánya, mely remélhetőleg megmarad továbbra is. Meleg időben akárhova elmehetsz egy rendes ingben. Esetleg nyakkendő nélkül, kihajtyva. De nadrágtartó nélkül. S erre egy egész csomó jó találmányt paten-tíroztak a nadrág láthatatlan tartására. Egészen ügyeseket is.

De a tavasz hirtelen ebredését a berlini nem csak a melegből veszi észre. A fákból sem, mert ezek rendszeren vártnak egy-két hetet magukra. Ellenben egyik-nap-ról a másikra százezer és százezer virág bujik elő Berlinben. Tegnap még szürke-ség, melyet senki észre nem vett, ma színpa szín és forma-gazdaság. Hogy mi-nyor, nem tudom, mert soha egy kertészt nem láttam, valószínűleg éjjeli schich-tekben egy nap alatt beültetik Berlint vi-ággal. Nem a nagy parkokat, ezek zöl-dülnek maguktól, hanem a kis tereket, szögleteket, kisebb parkokat a házak kö-zött, mindenütt, ahol egy kis hely van. Seholy annyi s oly szép virág nincsen, mint Berlinben. Télen a kirakatokban, nyáron az utcákon.

Hogy milyen tömege a virágoknak éli szerény életét a négy és fél millió szö-pénytelen(?) ember mellett Berlinben, ar-ny a következők néhány szám enged ha-akarkod, számszerű következtetéseket. — Egyedül a wilmersdorfi kerületi ker-tyezeti hivatal felhasznált kerülete dísz-ítésére az idén tavasszal: 58.000 ároács-át, 21.000 tulipánt, 12.000 pelargoniát, 2500 fuksziát, 10.000 jégvirágot, 3000 petuniát, 3000 gladiólat, 2000 heliotropnö-vényt s 60.000 bokrot, köztük 15.000 ró-zsátovet. Csak az Olivaerplatzon egyedül 6000 rózsafát ültettek be.

A zöld és a virág a kö között azonban pénzbe kerül: Berlin városa évente kilenc-millió márkát költ parkjainak fenntartá-sára.

Dienes László.

A nagy FORD-Karaván

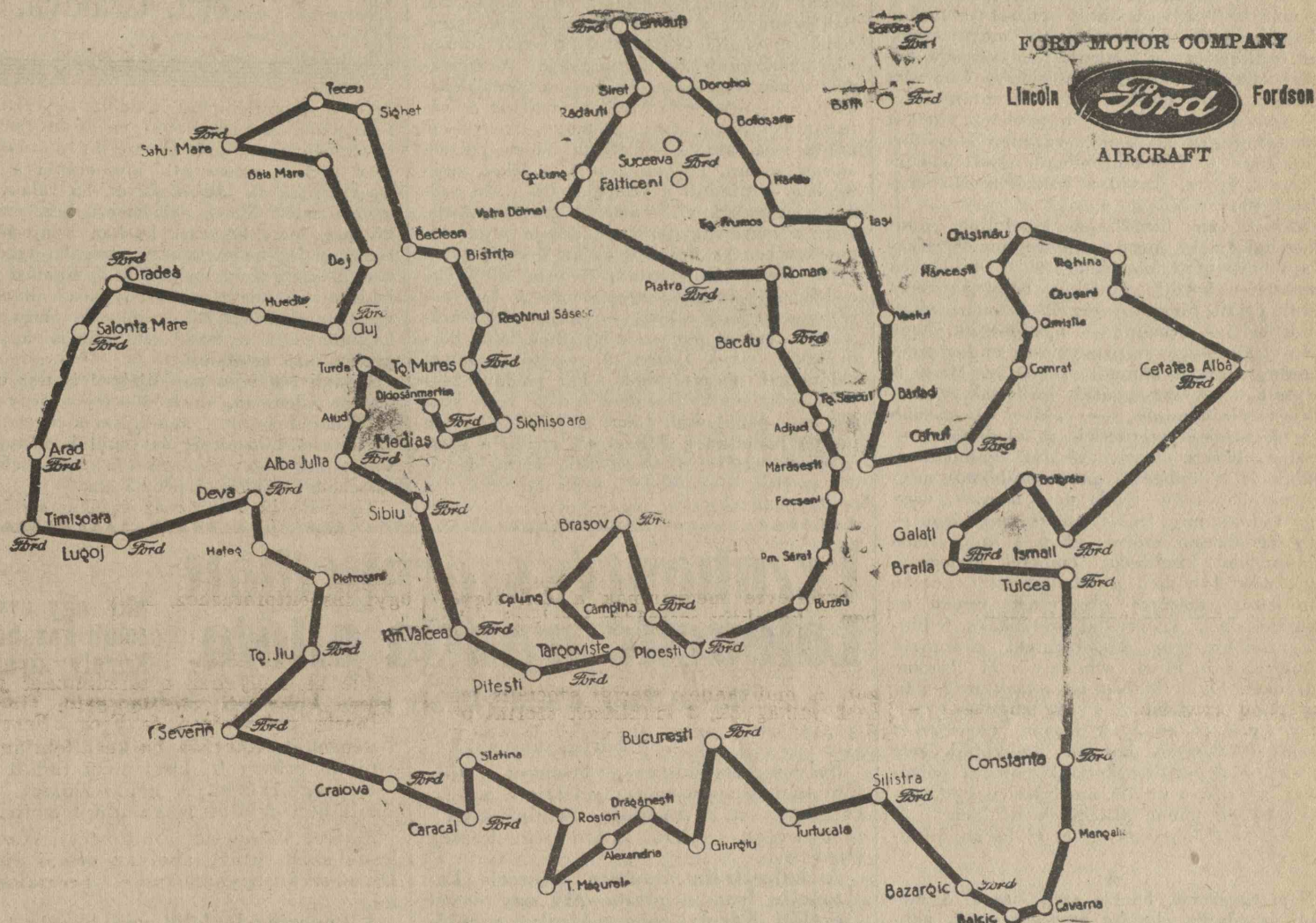
Ma délelőtt 11 órakor hagyja el a nagy Ford-karaván Bucureștii, hogy egész Romániában be legyen mutatva.

Rövid időn belül a karaván az Ön vidékére fog érkezni.

A főváros közönsége nagy érdeklődéssel kísérté a karavánt, az automobilisták pedig megcsodálták a Ford-kocsikat és kamionokat, valamint a Fordson-traktorokat a melyek szintén a karavánnal menetelnek.

Az Önhöz legközelebb fekvő Ford képviselő raktáron tartja a kocsik és teherkocsik legújabb modelljeit, ne habozzék tehát, kérje az ingyenes bemutatást. Minél hosszabban beszél egy Ford képviselővel, annál inkább meg lesz győződve arról, hogy egy gép sem létezik, a mely minőség és ár tekintetében a Ford-gyártmányokkal összehasonlítható volna.

A karaván 5000 km. útvonalon rendez bemutatásokat. Ford és Fordson naponta beigazolják fölényüket és hogy a romániai viszonyoknak leginkább megfelelnek.

A Ford viszonteladók hálózata Romániában.

Minden városban és faluban, a mely mellett a fenti térképen a Ford név áll, egy Ford viszonteladót vagy mechanikust fog találni, a ki az összes szükségletekkel felszerelve, Önnek bármely körülmények között rendelkezésére fog állani. Romániában olyan szervezetünk van, a melyhez hasonló nem létezik. Ha egy Ford kocsival a jelzett helységeken áthalad, úgy a Ford szolgálatai által biztosítva van.

A kormány gazdasági bizottsága fontos határozatokat hozott

Bukarest, június 13.

A kormány gazdasági bizottsága tegnap ülést tartott, amelyen az alábbi fontos elvi határozatokat hozta:

1. Megváltoztatják a gabona valorifikálásáról szóló törvényt,
2. a határmenti malmok exporttarifáját leszállítják,
3. leszállítják a bőrgyárak által produkált bőrmaradékok kiviteli tarifáját,
4. az üzleti órák változatlanul a régié maradnak,
5. Románia nem vesz részt az 1933-ban megtartandó chikágói világkiállításban, mert a kormánynak nincsen erre pénze.

80 százalékbán kormánypárti képviselőket ajánlanak a magyarországi választásokra

Budapest, június 13.

Egész Magyarországon most folynak a választáshoz szükséges képviselői ajánlások. Az eddig befutott jelentések-ből megállapítható, hogy az ellenzék csak nagyon kevés helyen juthat tul-sulyhoz és minfégy nyolcvan százalékbán nem

tudja megszerezni a jelölésekhez szükséges kerületi ajánlásokat. Kétségenkívül megállapítható, hogy az ország polgárságának nagy többsé-ge ismét Bethlenhez csatlakozik. A választások eredménye már az ajánlásokból körülbelül eldöntöttnek te-kinthető.

Fischl módszere Marosvásárhelyen

Marosvásárhelyről jelentik: Marosvá-sárhelyen a kalapács most szerepel elő-ször a lokális érdeklődés fókuszában. Machniss Jozefin, rendőri felügyelet alatt álló nő lakására tegnap este egy 21 év körüli fiatalember állított be, aki rövid ott tartózkodás után felszólította a nőt, hogy összes pénzt adja át neki, majd mikor a leány megtagadta, kala-pácsot huzott elő zsebéből és addig üt-legette, míg ájultan esett össze. A dula-kodás zajára összesereglett szomszédság már csak az eszméletét veszített nőt ta-lálta meg lakásában, akit azonnal kör-házba szállítottak. A megugrott merény-lőt, ki majdnem Fischlhez hasonló szen-zációval ajándékozta meg Marosvásár-helyt — nagy apparátussal nyomozza a rendőrség.

HASZNÁLJA CSAK

A HÍRES NÉMET

ÜBERFRANZBRANTWEIN

CARMOL

HÜLES-GRIPA ELLEN

ÉS REUMÁS FÁJDALMAK

Nyílik a Papagáj

Elalattják a fekete-szesz-ügyet?

Hogyan került Bánffy-hunyad a fekete-szesz-ügy középpontjába?

„Ha te feltárod az én panamámat, én leleplezem a te panamádat”. Érdekes sajtóháborúság Kolozsmegye volt közigazgatási prelektusa és a bánffy-hunyadi interimár bizottság elnöke között

Kolozsvár, június 15.

A fekete-szesz-ügyben már hónapok óta folyó vizsgálat nem lesz hiábavaló munka mégsem, ha el is maradnak az annyiszor beígért szenzációk. Mert azok elmaradnak. Biztos? Alighanem. Amikor még dr. Dunca Gerő kezében volt a vizsgálat, ő azt a kijelentést tette az újságíróknak, hogy egyikét héten belül szenzációs letartóztatások lesznek. A már közben is lassított gözzel elhúzó vizsgálat után a közvélemény megnyugvással fogadta ezt a kijelentést és várta a beígért terminust. Letelt a határidő — és a várt letartóztatások helyett, amelyek során a fekete-szesz-panama igazi bűnöseinek kellett volna hurokra kerülniök, váratlanul az történt, hogy dr. Duncától először elvették a fekete-szesz-ügyet, majd a vizsgálóbírói megbízást is.

Akinek van fantáziája, gondoljon, amit akar, találja ki, hogy van-e valami összefüggés a bejelentett letartóztatások és dr. Dunca menesztése között. Anélkül, hogy az ismét dővőbe jött hivatásos jósnok üzenetbe akar-nánk belekontárkodni, — megjósoljuk, hogy a fekete-szesz-ügy szép csendesen el fog szenderedni, mint a morenii szondatűz. Miért is folytatnánk? A szeszgyárak leállottak, a bér-lők és tulajdonosok, — akiket magasabb helyről belekényszerítettek a feketetésbe, — részint tönkrementek, részint immobilizálódtak és különben is annyi nyilvános meg-hurcoltatás után, többé nem mernek, vagy nem tudnak még legális szeszt sem főzni. — Ugy mellékesen szólva: ebbe a kategóriába tulnyomóan kisebbségi emberek tartoznak. Ezek megbűnhődtek a feketeszeszért, olyan bűn miatt, amelyet elkövettek ugyan, de presszió alatt. Az értelmi szerzők és felbuj-tók azonban nem kisebbségiek, azonkívül tulmagasan is ülnek, semhogyan utól lehet-ne érni őket. De különben is: minek még job-ban kompromittálni az ország hírnevét azzal, hogy ilyen és amolyan magas tisztségeket viselő előkelőségek hogyan hajszolták bele az eleinte aggodalmaskodó kisebbségi polgá-rokat egy olyan ügybe, amelyben nagyon ke-vés dicsőség terem, akárkinek is? Nem?

Tehát: a fekete-szesz-ügyet el fogják altat-ni.

Nem egyszerre, hanem szép lassan. A mo-renii szondatűz eloltása se ment egyik nap-ról a másikra. A kolozsvári törvényszéken még zajlik a fekete-szesz-ügy egyik, — alap-jában lényegtelen, — fejezete. Moga Jenő, volt bánffy-hunyadi interimáris polgármester 1929. tavaszán elfogott egy szeszszállítmányt, amely állítólag hamis bárcával került az or-szágutra. Moga Jenő chemarista, a nemzeti párt tagja és mégis most, két évvel a történ-ték után, feljelentést adott be dr. Tartia Au-rél kolozsvári pénzügyigazgató, dr. Nagy helyettes pénzügyigazgató, Görr József pénz-ügyi főtisztviselő és dr. Joe Gherman, volt kolozsmegyei alispán ellen, akiket azzal vá-dolt meg, hogy részben intervenáltak nála, részint kényszeríteni akarták a lefoglalt szesz kiszolgáltatására. A feljelentés a lapokban is megjelent, teljes részletességgel.

Moga Jenő feljelentése alapján még dr. Dunca bevezette a vizsgálatot, amely most érkezett el a legérdekesebb stádiumába. A feljelentőt szembesítették mindazokkal az emberekkel, akikre hivatkozott. A szembesi-tés természetesen eredménytelen maradt, sőt bizonyos mértékig kedvezőtlenül végződött Mogára, akiről a kihallgatások során olyan vallomások hangzottak el, hogy, — ha ezek igazak, — Mogának lenne igazán a legki-sebb erkölcsi jogosultsága a szigorú purifi-kátor mezében tetszelegni.

De ez nem is fontos ebben a pillanatban. Sokkal érdekesebb az a sajtópolemia, a mely Moga Jenő és dr. Joe Gherman között

keletkezett a szesz-üggyel kapcsolatban. — Gherman dr., mint Kolozsmegye közigazga-tási prelektusa, annak idején hivatali fölöt-tese volt a bánffy-hunyadi polgármesternek. És ebből az időből dr. Gherman olyan váda-kat olvas Moga Jenő fejére, amelyek bevi-lágítanak a vidéki kiskirályok „közigazgató-si” labirintusába.

Gherman dr. nem beszél a levegőből. Szá-mokat, aktákat, dátumokat állít csatasorba. Bánffy-hunyad a vásári vámok bérletét szer-ződésileg átadta Gritta Ovidius, volt kolozs-vári rendőrprefektus feleségének. A szerző-dést a megyei tanács jóváhagyta. Ennek elle-nére, a bizonyára jó üzletet véletlenül és vá-ratlanul Papos Cornél pénzügyi tisztviselő kapta meg, aki, — véletlenül Moga polgár-mester sógora, egyben tanúja a feketeszesz-ügyben. Megindult a vizsgálat (56—1930. szá-mu jegyzőkönyv), amely megállapította, hogy a piaci vám törvényellenesen jutott Pi-pos kezébe. Az ügy dossziéját, (889 és 897—1930.) Moga visszatartotta és nem küldte be a központi árlejtési hivatalnak. A hunyadi vámmonopólium ellen. — állítja dr. Gher-man, — súlyos panaszok merültek fel a kör-nyékbeli falvak lakossága részéről, amelyet valósággal megszaroltak. Így például 24—1930. szám alatt, december 9-ikén Tetis köz-ség azt panasolja, hogy a bánffy-hunyadi piacon pontosan a kétszeresét szedik a meg-engedett vásárvám összegének. Hasonló vá-dat emeltek Moga ellen a saját interimár bi-zottságának tagjai is, mire Kolozsmegye pre-

Lezuhant és szörnyethalt Lalouette francia pilóta,

aki egy évvel ezelőtt hazahozta Károly királyt

Ravatalára Károly király rózsakoszorút helyezett

Páris, június 15.

Súlyos repülőszerencsétlenség történt tegnap spanyol terület felett, a Bar-cellonától negyvennyolc kilométernyi távolságban fekvő Villanneva község közelében.

A katasztrófa áldozata Marcel La-louette francia pilóta, aki egy évvel ezelőtt Károly román királyt repülő-gépén hazahozta Bukarestbe.

Marcel Lalouette csütörtökön este indult el egy hydroavionon Párisból Tunis fe-lé. Kíséretében volt egy tizenhétéves pilóta, Permangel marquis fia. A gép egyideig simán haladt,

miután azonban elhagyták a Pyren-

neusokat, viharzónába kerültek, amely olyan erős volt, hogy nem tudott ve-le megbirkózni. A gép lezuhant és mindkét pilótát maga alá temette.

Marcel Lalouette holttestét Versail-esba szállították, ahol az ottani Notre Dame-székesegyházban ravatalozták fel.

A koporsón legfelül van Károly ki-rály rózsakoszoruja.

Leróttá részvétét a ravatalnál a párisi román követség is.

A tragikusan elhunyt pilóta egyike volt a legjobb francia repülőknak, aki legutóbb a Páris-saigoni távlatban gyorsasági rekordot állított fel.

Makacsul ismétlődő tüntetéseikben

naponta több kommunista esik el Németországban

Hamburgban szinte állandó harc folyik. A birodalmi rendőrség betiltott minden felvonulást

Berlin, június 15.

Eltekinve azoktól a nehézségektől, amelyeket a kormánykoalíció együtt-tartása a Brüning-kabinetnek okoz, helyzetét rendkívül súlyossá teszik a szinte óráról-órára és a birodalom min-

den részében megismétlődő kommunis-ta zavargások.

A szükségrendelettel kapcsolatban a kommunisták országszerte tovább foly-tatják tüntetéseiket. Casselben a rend-őrség kényszerült löföngyverést haszná-lni s ennek során egy rendőrgolyó balá-losan találta Dominovsky henteslegényt. Kivüle még többen megsebesültek s mintegy ötven zavargót letartóztattak. Az Elba melletti Lauenburgban szintén engedély nélkül tüntettek a kommunis-ták.

A rendőrség itt is sortűzet adott le rájuk s az eredmény itt is egy ha-lott és két súlyos sebesült, továbbá 54 letartóztatás.

Brémában a kommunisták előbb a nem-zeti szocialistákkal ütköztek össze, majd a közbelépő rendőrséggel. Ez alkalom-al 12 rendőr és ismeretlen számú nem-zeti szocialista megsebesült. Kilenc kommunistát letartóztattak. Különb-ugyanaz történt.

Hamburgban napok óta szüntelenül

Papagáj

MOUSSELINE mintázott

Kizárólag párisi minták a legkülön-legesebb választékban kapható

„GALLIA” Rt.

Bukarest, Str. Barației 2. I. em.

(Piața Sft. Gheorghe). Bejárat a folyosón.

Fiókok: Chișinău, Iași, Bacău, Galați, Plo-est, Craiova, Temesvár, Kolozsvár.

fektusa vizsgálóbiztost küldött ki 1931. ja-nuárjában. A vizsgálattal megbízott megyei tisztviselő megállapítása szerint a vásárvá-mok bérleje valósággal kiuzsorázza a kör-nyékbeli falvak lakosságát és, ha valaki pa-naszra ment Moga polgármesterhez, ez azt kívánta, hogy bélyeges írásban nyujtsák be hozzá a feljelentéseket. A vizsgálat eredmé-nye alapján Kolozsmegye közigazgatási pre-fektusa elrendelte a törvénytelen állapotok megszüntetését, (20375. szám), de Moga nem hajtotta végre a rendeletet, mire az ügy fe-gyelmi utra terelődött.

Valami 300 lejes napidijakról is tesz emli-tést dr. Gherman, amely 300 lejeget egy sza-bálytalanul felvett napidijának fizetett ki az interimár bizottság és végül is kénytelen volt a folyósított összegeket a saját zsebéből visszaadni a községi pénztárnak.

Egyelőre itt tart ez az érdekes sajtópole-

mia, amelynek kívülálló szemlélője nem tud szabadulni egy régi magyar közmondás a-riációjának a hatása alól. Ez a közmondás eredetileg úgy hangzik, hogy: „Ha te ütöd az én zsidómat, én is ütöm a te zsidómat”, — de az adott helyzetnek megfelelően átalakítva, így is szólhatna: „Ha te feltárod az én pan-amámat, én is leleplezem a te panamádat”. Alig lehet kétséges, hogy Moga Jenő nem marad adós a felelettel és akkor újabb rész-letek jutnak majd nyilvánosságra, a megyei közigazgatás titkos levéltárából. Ha a feket-eszesz-ügyben még sokáig tart a vizsgálat, könnyen megérjük, hogy szép lassan felgöngyölödnék a legtarkább és legsűrűbb pana-masorozatok. Egyik kelevény a másikat fa-kasztja fel. A fekete-szesz-ügyben bevezetett vizsgálat tehát végeredményben mégsem volt hiábavaló.

Bányai Ernő

egymást követik a véres harcok a való-sággal felkelésben levő kommunisták-kal. Tegnap este a Schaarmarkton ment-vegbe súlyos összeütközés.

Mintegy ötszáz főnyi kommunista cso-port megtámadta a felvonuló rendő-rséget, amelynek lövéseit ugyancsak tüzeléssel viszonozta.

A lövöldözésben egy kikötő-munkás súlyosan megsebesült. A rendőrség ez-uttal tíz kommunistát vett őrizetbe.

A legutóbbi zavargásokra való tekin-tettel a kormány elhatározta, hogy a legerélyesebb eszközökkel lép fel a kommunisták ellen. A birodalmi rend-őrigazgatóság az alkotmány alapján mindennemű szabadtéri politikai gyűle-keztet és felvonulást betiltott.

— A HETVENEGYEVES FÉRJ AGYON-LÖTTE ÖTVENHATEVES FELESGÉLT. MAJD ÖNGYILKOS LETT. Insbruckból je-lentik: Az itteni előkelő villanegyedben Baer Lajos hetvenegy éves udvari tanácsos, volt kerületi főnök, ma délelőtt agyonlőtte ötven-hat éves feleségét, majd öngyilkosságot köve-tett el és ő is meghalt. Baer öt éve nős, de állandóan rosszul élt feleségével. Az idős házaspár tragédiája nagy megdöbbenést kel-tett.

Mi a csodás nyaklánc? Megtámadja a rákot és a többi fertőző betegségeket.

Ha az egészséges sejtekhez vibrációs hullámzás csatlakozik, a bakteriumok arra kényszerítik a test sejtjeit, hogy rendellenes szokásaitól eltérő gyakorissággal hullámozzanak, másoknál pedig teljesen megszünteti és lefojtja a hullámozást, azáltal hogy a hullámban ellenálló sejteket, vagis toxinokat visz be.

Ez Lakhovski francia orvos-professzor teóriája, amelyet körülbelül 2 évvel ezelőtt az orvosi körök előtt kifejtett. Ugy a teoria, mint a kísérleti bemutatások mindenütt feltűntetést keltettek és bizalmat szereztek a felfedező tudósnak.

Értekezletében a francia orvos-tanár kijelentte, hogy az említett hullámban végzetes hatással csak úgy lehet ellensúlyozni, ha villamos szűrés útján biztosítjuk a szervezet rendes működésének hely-reállítását, egy vagy több hullámból kör által, melyet nyaklánc vagy évf formájában beviszünk a testbe. Ez az eljárás a rákos és más fertőző meg-betegedések esetén kitűnő eredményeket mutat fel és lényegesen megjavította a betegség lefolyását.

Ezek a csodás hatású nyakláncok és órák kaphatók gyógyszerárakban és drogeriákban.

Dr. Laval

a párisi orvosi fakultásból

A Lakhovski-laboratorium vezérképviseelője, Dillan, Pitar Moș 4. București, felhívja a közön-ség figyelmét arra, hogy csak azok a nyakláncok és órák valódiak, amelyek csomagolása el van látva a Dillan-cég garancia-szalagjával és ellenőrző-vignettájával.

A tulnyomó többség kéri a

Gillette

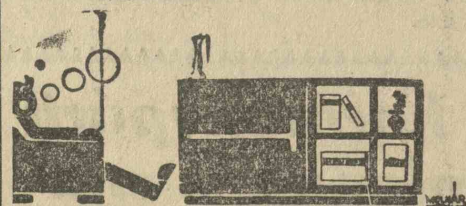
borotva-készüléket

és borotva-pengét!

Kapható mindenütt!

HA BUTOR LEGYEN

SZEKELY & RÉTI

BUTORGYÁRÁBÓL

MAROSVÁSÁRHELY BUKAREST BRASSÓ

MOTTO: ELSŐKÉZBŐL — A LEGJOBBAT — LEGOLCSÓB-BAN, KEDVEZŐ FIZETÉSI FELTÉTELEKKEL!

NAGYSZEBEN

Közgazdaság

Új bőrgyári érdekeltség készül

Kolozsvár, június 13.

Több romániai bőrgyár, cipőgyár és kereskedő folytat tárgyalásokat nagyobb cipőkereskedelmi vállalat megalapításáról. A terv szerint az új részvénytársaság formájában jönne létre 30 millió lej alaptőkével.

6 millió dináros gabona inzolvencia

Ujvidék, június 13.

A jugoszláv gazdasági köröket élénken foglalkoztatja annak a nagyméretű fizetési telenségnek az ügye, amelynek az egyik legtekintélyesebb és legnagyobb öbelségi gabonakereskedelmi cég, Deutsch Miksa földbirtokos és gabonakereskedő lett áldozatul.

A Deutsch Miksa cég passzívai 6.215.599 dinárt tesznek ki, amivel szemben 5.587.187 dinár vagyont és követelést mutat ki.

A cég nagy veszteségeit a föld- és gabonárák zuhanása okozta, ami a gabonakereskedelmi cég számos adását fizetésképtelenségre sodorta.

A Deutsch cég egyike a legrégebbi és legtekintélyesebb gabonakereskedőknek nemcsak Obecsen, hanem az egész Dunai-medencében és így fizetésképtelensége felháborítást keltett.

Hitelszigorítás a Bánságban

Temesvár, június 13.

A Banca Nationala bánáti fiókjait az utóbbi hetekben redukálták a fizetési kötelezettségekkel szemben a bankoknak, amelyek a megengedett kereteken belül mezőgazdasági váltókat is befizetnek. A mezőgazdaktól kapott váltók leszámlálásánál a Banca Nationala bánáti fiókjai a bekebelezési okmányok bemutatását is követelték, azonkívül pedig azt, hogy a 20 ezer lejnél nagyobb tételeknél a telekkönyvben jelezzék az elő, hogy a váltó a Banca Nationalánál van reeszkomptálva. A bankfiókoknak ez a különös óvatossági intézkedése feltűnést kelt, mert ezáltal másutt semmiféle hasonló megszokást nem léptettek életbe a Banca Nationala fiókjai.

Vasipari hírek a külföldről

Az európai mélyfuróipar egyik vezetője, a német Raki A.-G. fizetéseit beállította. A cég egyrészt az olajdeprezáció áldozata, másrészt sokat veszített az új német olajkutatószokosok. A cég óriási árkutatmányi jogokat vásárolt, melyeknek eredményeit azonban úgy látszik nem tudta kívánni.

Magasabb vámokat követel az osztrák papírlémezipar, melynek termelése a múlt évben 20 százalékkal csökkent. Ez az ipar főleg Olaszországba, Magyarországra és Hollandiába exportál, míg ugyanezen cikkben az Ausztriába irányuló import Németországból, Csehszlovákiából, Hollandiából és Magyarországból származik. A behozatal mintegy 50.000 pengővel mulja felül a kivitel. Tekintettel a kapacitásnak mindössze 46 százalékos kihasználására, a vámvédelem erősítését kéri a gyárak.

Arlejtés 60 ezer vagon petroleumra

Bukarest, június 13.

Június 19-én az ipar és kereskedelemügyi miniszteriumban arlejtés lesz, a melynek során 60 ezer tonna petroleum és petroleumtermék kerül eladásra. Ezt a mennyiséget a petroleumtermelők fizették a kincstárnak természetbeni járadék formájában.

A szatmári piacot újabb fizetésképtelenség tartja izgalomban. Grünfeld Testvérek cipőkereskedő cég három és fél millió lej passzívával fizetésképtelenséget jelentett és kényszerregezési eljárást kért. Hitelezőinek 60 százalékos egyezséget ajánl.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca

A béka és az egér harca

Gyéresi Sodronyipar contra Temesvári Lánegyár

Temesvár, június 13.

Csunya harc folyik egyidő óta a Temesvári Lánegyár és a Gyéresi Sodronyipar között, amely harc az utóbbinak nem nagyon válik dicséretére.

Arról van szó, hogy a Sodronyipar, amely igen tekintélyes mennyiségű szeggyárt maga is, az ország szeggyártási szintje egyedül látja el nyersanyaggal.

A Sodronyipar látta el a temesvári Compressor szeggyárat is nyersanyaggal, addig, amíg a Compressort a temesvári Lánegyár meg nem vette. A Lánegyár a Compressort beolvasztotta üzemébe és újabb modern gépekkel rendezkedett be

a szeggyártásra. Ez az intenzív termelés nem tetszett a Sodronyiparnak, mert megtagadta a nyersanyagszállítást a temesvári lánegyár részére.

Ma a lánegyár nagy áldozatok árán külföldről szerzi be a nyersanyagot és ugyanakkor erős versenyt folytat a régi gyárakkal, amelyek a kolozsvári Sodronyiparnál látják el magukat nyersanyaggal.

Ez a körülmény kétségtelenül megnehezíti a bánáti iparvállalat termelését.

A szóbanforgó nyersanyagra a kormány 4 lejes kilónkénti behozatali vámost állapított meg a Sodronyipar érdekében... ezért?

A miniszteri rendelet után...

Befellegzik a rossz-hiszemű adósoknak

„Nem annyira a csődök- és kényszerregezési gyors lefolytatására van szükség, mint inkább a csődtörvény revíziójára”

Brassó, június 13.

C. Hamangiu igazságügyminiszter, mint ismeretes, a napokban két körrendeletet intézett az összes bírói fórumok elnökeihez, a csődök és kényszerregezési ügyekben. A két körrendeletnek az a lényege, hogy a rossz-hiszemű csődösök száma azért növekedett nagy mértékben, mert

a bírói fórumok nagyon lassan és enyhén léptek fel a rossz-hiszemű adósokkal szemben.

Az ország hitelének érdekében az igazságügyminiszter felhívta a bíróságokat, hogy mielőtt az ilyen esetekben a család gyanúját felismerik, azonnal vessék fogságra az adóst és az eljárást a leg sürgetőbb folytasák le ellene. Külön felhívja Hamangiu miniszter a bíróságok figyelmét arra is, hogy a részvénytársaságoknál elsősorban annak nézzenek utána, vajjon az alapításkor, vagy tőkeemeléskor nem csak fiktitív, tehát nem létező tőkét vezettek be a vállalat mérlegébe, mert a leggyakrabban ez a körülmény okozza az összeomlásokat. Hasonlóképpen a kényszerregezési eljárás megszigorítását és gyorsítását is követeli az igazságügyi

miniszter, aki szerint ez az eljárás 3 hónapnál több ideig nem tarthat.

Az igazságügyminiszter körrendeletei mindenestre alkalmasak lehetnek a mai tarthatatlan állapotok valamelyes javítására, de nem gyógyítják meg gyökerében a kényszerregezési törvény hibáit. Eppen ezért

jogászai körök továbbra is kitartanak amellett, hogy nem elég az eljárás gyorsítása, hanem követelik a kényszerregezési törvény teljes revízióját, a csődeljárás megszigorítását és az anyagi felelősség megállapítását.

Ezzel szemben a nagyiparosok és kereskedők gyakorlati téren egységes eljárást akarnak bevezetni és különösen azt a gyakori anomáliát szeretnék megszüntetni, hogy egyes cégek közvetlenül a fizetésképtelenség bejelentése előtt is vesznek még árut hitelbe. Az ilyen esetekben a hitelezők a jövőben a bünygyi eljárás megindítását fogják kérni az adós ellen. Ennek a közös törekvésnek a jegyében a hitelezői védőegyletek június hó második felében értekezletre ülnek össze, amelyen szolidáris eljárásban fognak megállapodni.

Kékmadár

Leszállítja alaptőkéjét a haldokló szeszszindikátus

Veszteség vagy alaptőke visszalizetés?

Bukarest, június 13.

A híres Garoflid-féle szesz törvényre mentette meg annak idején a Szeszszindikátust, amelynek az lett volna a feladata, hogy a belföldi szeszgyártást és szeszszalvó kereskedést szabályozza. A tulmagas szeszadó nyomán fellépett és még mindig vígan virágzó fekete-szesz azonban lassan, de biztosan szorította ki a legális szeszrezsimből a szindikátust, amely haldokolva immár feleslegessé vált.

A szeszgyárosok nemrégiben fel akarták oszlatni ezt a kreaturát, azonban, minthogy törvény által alkotott, csak törvény által is szüntethető meg.

A szindikátus június 18-án tartja meg rendes évi közgyűlését, amelyen a vezetőség előterjesztést fog tenni, hogy a szindikátus alaptőkéjét 15 millióról, 5 millió lejre szállítsa le a közgyűlés.

Ebben a pillanatban nem lehet még tudni, hogy az alaptőkeleszállításra azért van-e szükség, mert a szindikátusnak veszteségei voltak, vagy pedig azért, hogy a befizetett 10 milliót tőkét vissza fizessék a részvényeseknek, akiknek egészen jól jönne most ez a nemremélt pénz.

Kis közgazdasági Hírek

Bud János magyar kereskedelemi miniszter egy anketon bejelentette, hogy Magyarországnak sikerült Olaszországgal és Ausztriával olyan megállapodást létesítenie, amely nagy előnyöket biztosít a magyar buzának az ottani piacokon való elhelyezésénél. A miniszter bejelentette továbbá, hogy a magyar kormány a buzakivitel szindikalizálási fogja és ezzel kapcsolatosan hat pengős bolettát fog bevezetni.

A lupényi „Munea” hustermező és fogyasztási szövetkezet ellen elrendelték a csődöt. A 600 ezer lej tartozással szemben alig van némi vagyona a szövetkezetnek.

A földmívelésügyi miniszterium törvényjavaslatot készített a mezőgazdasági kamarákról szóló törvény egyes rendelkezéseinek megváltoztatására.

Hamvasabb bőre és bársonyosabb teintje lesz, ha a

CASTEL szappan,

a LEGRAIN

művek gyártmányát használja

Bő habja feloldja és eltávolítja a bőr porusaiban levő tisztátalanságokat. Ez a szappan tiszta illatban kapható, úgy mint:

CHYPRE - ROYALE AMBRÉE -
FOUGÈRE - LILAI MAUVE -
ORIGANA - TULIPE NOIRE -
EAU DE COLOGNE RUSSÉ -
- OEUILLÉ D'ESPAGNE -
- LAVANDE - VIOLETTE -

Kapható három különféle nagyságban egyaránt:

kb. 125 grm.	Lej 25	darabonként
" 175 "	" 35 "	"
" 225 "	" 45 "	"

minden drogériában, gyógyszerárban és illatszerkereskedésben

JUNIUS 15